

Udskriftsdato: 22. december 2025

2023/1 BRB 12 (Gældende)

Beretning over Forslag til folketingsbeslutning om legalisering af aktiv dødshjælp (borgerforslag)

Ministerium: Folketinget

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om legalisering af aktiv dødshjælp (borgerforslag)

[af Leif Lahn Jensen (S), Lars Christian Lilleholt (V), Henrik Frandsen (M), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Peter Skaarup (DD), Ole Birk Olesen (LA), Mai Mercado (KF), Peder Hvelplund (EL), Martin Lidegaard (RV), Mette Thiesen (DF), Helene Liliendahl Brydensholt (ALT), Kim Edberg Andersen (NB) og Aaja Chemnitz (IA).]

Et flertal i udvalget (S, V, DD, SF, M, KF og ALT) finder, at beslutningsforslaget er et vigtigt bidrag til samfundsdebatten om, hvordan der i højere grad kan sikres en værdig afslutning på livet.

Flertallet påpeger, at flertallet ikke har taget stilling til spørgsmålet om dødshjælp endnu.

Flertallet bemærker, at spørgsmålet om dødshjælp er fyldt med svære afvejninger, følelser og holdninger. Det fortjener en større offentlig debat, hvor danskernes synspunkter om de forskellige måder, som livet kan afsluttes på, inddrages i forhold til de dilemmaer, der kan knytte sig til døden.

Flertallet noterer sig, at Det Ethiske Råds udtalelse om dødshjælp fra oktober 2023 er et væsentligt bidrag til debatten.

Flertallet noterer sig endvidere, at der i forbindelse med det forberedende arbejde til regeringens kommende Kræftplan V vil blive set på, hvordan det palliative område kan styrkes.

Flertallet mener derfor på baggrund af ovenstående, at stillingtagen til dødshjælp bør afvente videre overvejelser.

Flertallet støtter på den baggrund ikke beslutningsforslaget.

Et andet flertal i udvalget (S, V og M) bemærker, at Udvalget for en mere værdig død skal inddrage danskernes forståelse af de forskellige måder, som livet kan afsluttes på, og at udvalgets arbejde skal munde ud i refleksionsoplæg til regeringen, som skal hjælpe til at nuancere regeringens beslutningsgrundlag for en dansk model for en mere værdig død. Flertallet lægger vægt på, at modellen skal ses i forlængelse af traditionen for palliativ behandling i Danmark.

Liberal Alliances folketingsgruppe er fritstillet, når det kommer til spørgsmålet om aktiv dødshjælp. Liberal Alliances to medlemmer af Sundhedsudvalget, Helena Artmann Andresen og Louise Brown, er dog begge for aktiv dødshjælp og naturligvis fortalere for, at der findes en god, sikker og lødige model herfor.

Enhedslisten takker borgerforslagsstillerne for at tage denne vigtige debat om aktiv dødshjælp op. Den udgør et centralt spørgsmål i vores samfund og liv, som Enhedslisten ønsker drøftet respektfuldt og med blik for de mange nuancer. Enhedslisten støtter ikke aktiv dødshjælp, mens vi er for passiv dødshjælp og for aktiv livshjælp. Vi ønsker ikke at risikere, at ældre, alvorligt syge, mennesker med handicap og mennesker med psykiske lidelser skal føle sig presset til at vælge en hurtig død for ikke at ligge deres pårørende, sundhedsvæsenet eller samfundet til last.

Enhedslisten ønsker at øge støtten til at holde døende smertefri, sikre, at man bliver smertedækket, selv om det forkorter livet, og øge muligheden for støtte i eget hjem eller på hospice – både til døende og pårørende. Enhedslisten støtter aktiv livshjælp – at vi som borgere i samfundet får den hjælp og støtte, vi har brug for for at kunne være i live. Og Enhedslisten støtter passiv dødshjælp og mener, at vi skal have langt flere hospicepladser og langt bedre palliativ behandling. Og hellere i går end i dag.

Når vi ikke støtter aktiv dødshjælp, skyldes det ikke, at vi ikke har forståelse for intentionen, som mange, der har skrevet under på dette borgerforslag, muligvis har, nemlig at mennesker, de har tæt på, eller har haft tæt på gerne ville hurtigere herfra på grund af ulidelige smerter eller alvorlig sygdom, hvor døden lå meget tæt på. Når Enhedslisten ikke kan støtte borgerforslaget, handler det om at beskytte dem, der lever med svære handicap eller udfordringer, der – i perioder eller resten af livet – kræver en masse foranstaltninger, som betales fra vores fælleskasse, og som jo koster. De personer må aldrig nogen sinde aktivt skubbes ud i overvejelser om, om de nu ligger deres pårørende eller vores samfund så meget til last, at det var bedre, hvis de tog herfra og benyttede en mulighed for aktiv dødshjælp. Det skal ikke være sådan, at fordi det er svært at få den rette hjælp – også selv om man i Danmark har ret til den ifølge loven – så kan man, hvis det bliver for svært at leve i og udholde, forventes at benytte sig af en mulighed for at tage sit liv.

Enhedslisten noterer sig formuleringen fra formanden for Det Ethiske Råd, da rådet fremlagde sin udtalelse vedrørende aktiv dødshjælp, hvor rådet også taler imod at indføre aktiv dødshjælp herhjemme: Det skal være en ret at være til besvær.

I Enhedslistens optik er det derfor ikke den rette vej at gå at støtte dette borgerforslag.

For Radikale Venstre er værdighed og selvbestemmelse helt afgørende værdier – det gælder fra fødslen og gennem hele livet indtil den sidste tid. Radikale Venstre anerkender de mange nuancer og etiske overvejelser i spørgsmålet om aktiv dødshjælp, herunder spørgsmål om, hvilke indikationer der i givet fald skulle omfattes, og hvilke sundhedspersoner der skulle forestå indgrebet. Radikale Venstres folketingsmedlemmer er fritstillet, når spørgsmålet behandles i folketingssalen.

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved beretningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med politiske bemærkninger i beretningen.

Beslutningsforslaget blev fremsat den 5. oktober 2023 og var til 1. behandling den 10. november 2023. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 5 møder.

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 11 bilag på beslutningsforslaget.

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser om beslutningsforslaget.

Udvalget har under udvalgsarbejdet modtaget 3 deputationer, der mundtligt har redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget.

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

P.u.v.

Lars Arne Christensen

formand